

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ080-23

Бања Лука, 13.12.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење финансијског плана	12
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Биланс успјеха	12
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	12
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	15
	6.1.3. Губитак редовне активности.....	16
	6.1.4. Остали добици и губици.....	16
	6.1.5. Нето губитак периода.....	16
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Билансна актива.....	17
	6.2.2. Билансна пасива	18
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	20
	6.3. Биланс токова готовине	20
	6.4. Временска неограниченост пословања	21
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	21
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	21

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука који обухватају Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2022. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није организован и извршен сходно одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер дио имовине и обавеза који се односи на земљиште, потраживања, залихе, дугорочне и краткорочне обавезе, стамбене јединице у оквиру позиција ванбилансне активе и пасиве није пописан, нису усаглашени подаци о стању имовине и обавеза са документацијом која одражава екстерну потврду стања (конфирмације салда и подаци из земљишних евиденција), није пописана туђа имовина и извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине, преглед количинских разлика, податке о извршеном усаглашавању књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, као ни информације о утврђеном стању имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1.1. и 6.1.2.2. овог Извјештаја:

Приходи од пружених услуга и финансијски расходи прецијењени су у износу од 68.532 КМ, јер износ фактурисане и наплаћене накнаде на име личних потреба корисника социјалне заштите од надлежних Центара за социјални рад не представља накнаду за испоручену услугу купцу и стога нису испуњени услови признавања прихода у смислу захтјева МСФИ 15- Приход од уговора са купцима (параграф 9 и 46). Због наведеног, исказани финансијски расходи су признати без настанка пословног догађаја за признавање истих.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.1. и 6.2.1.2. овог Извјештаја:

Прецијењена је вриједност потраживања од државних органа и организација у износу од 17.950 КМ, остали финансијски приходи у износу од 62.825 КМ, а потцијењени су примљени аванси од других правних лица у земљи у износу од 44.875 КМ, јер је Јавна установа Геронтолошки центар по уговору о продаји земљишта исказала приходе, иако нису испуњени услови за признавање прихода односно добитака од продаје сходно МСФИ 15 - Приход од уговора с купцима (параграф 31) и МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 68 и 71).

Као што је наведено под тачкама 6.1.1.1, 6.1.1.2, 6.2.1.1. и 6.2.2.2. овог Извјештаја:

Вриједност грађевинских објекта и дугорочно разграничени приходи прецијењени су у најмањем износу од 93.000 КМ, трошкови амортизације у износу од 27.985 КМ, остали пословни приходи у износу од 8.763 КМ, а потцијењени су трошкови услуга одржавања у износу од 19.222 КМ, јер су текући трошкови евидентирани као повећање вриједности имовине, а за дио инвестиционих улагања обрачун амортизације је вршен по стопама које одступају од прописаних, што није у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 12) и чланом 46. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у Јавној установи Геронтолошки центар Бања Лука.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.2. овог Извјештаја:

Дугорочне обавезе прецијењене су у износу од 65.034 КМ, за колико је потцијењен финансијски резултат ранијих година, јер су учешћа корисника у виду уплаћених пензија у трошковима смјештаја погрешно евидентирана у претходним годинама, а није извршена корекција грешке у 2022. години, што није у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42).

Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. овог Извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже објелодањивања у вези са сталношћу пословања и друга објелодањивања прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25) и другим релевантним Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену

одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 13.12.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

На радним мјестима медицинска сестра/техничар, возач и спремачица запослен је по један извршилац више од броја извршилаца утврђеног Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Јавној установи Геронтолошки центар Бања Лука, што није у складу са чланом 26. Закона о раду.

У току 2022. године закључена су три уговора о дјелу за систематизована радна мјеста која су у оквиру дјелатности послодавца, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Јавна установа Геронтолошки центар није успоставила складишну и материјалну евиденцију залиха на начин који би омогућио увид у аналитичке податке и хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја, што није у складу са чланом 11. став 6) и чланом 12. став 5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености

са законима и прописима који регулишу пословање Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука.

Бања Лука, 13.12.2023. године

Главни ревизор
Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се:

- 1) дефинишу рачуноводствене политике у смислу одређивања о природи обавезе извршења према корисницима за све уговорене услуге и рачуноводствени третман повезаних пословних промјена сходно МСФИ 15 - Приход од уговора са купцима (параграф Б34 и параграф 26-30);
- 2) дефинишу политике одмјеравања залиха и обрачун излазне вриједности залиха и да се исте признају, вреднују и евидентирају сходно члану 12. и 43. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 3) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 4) приходи од пружених услуга, остали пословни приходи, добици од продаје имовине, трошкови накнада превоза и обавезе за плате и накнаде признају сходно МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27, 28, 32 и 33), МСФИ 15 - Приход од уговора с купцима (параграф 9, 31 и 46) и МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 68 и 71);
- 5) трошкови осталог материјала класификују сходно члану 12. и 43. став 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 6) предузму активности утврђивања стварног стања земљишта и сходно томе изврше евидентирања у пословним књигама Геронтолошког центра;
- 7) накнадна улагања у грађевинске објекте признају, а обрачун амортизације грађевинских објеката врши сходно захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 12) и члану 46. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука;
- 8) за учешћа корисника у трошковима смјештаја из ранијих година изврши корекција материјално значајне грешке сходно захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42);
- 9) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у вези са сталношћу пословања и друге релевантне информације прописане Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и другим релевантним Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се:

- 1) запошљавање извршилаца врши у оквиру броја извршилаца утврђеног Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста сходно члану 26. Закона о раду;
- 2) уговори о дјелу закључују за послове који нису систематизовани и који су ван дјелатности послодавца, сходно члану 205. Закона о раду;
- 3) успостави складишна и материјална евиденција залиха сходно члану 11. став 6) и члану 12. став 5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 4) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се именује

лице задужено за успостављање, спровођење и развој система, сачини план и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом;

- 5) за набавке роба мале вриједности проводе поступци јавних набавки, а приликом промјене услова из уговора врше измјене уговора и потребна објављивања сходно члану 6., 17. и 75. став 2), 5), 9) и 11) и члану 87. Закона о јавним набавкама;
- 6) основни капитал исказан у пословним књигама и основни капитал уписан у судском регистру међусобно ускладе, како је дефинисано одредбама Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.

Препоручује се директору Геронтолошког центра и управном одбору да обезбиједи да се:

- 7) изврши анализа, преиспита и утврди статус евидентираних станова у оквиру ванбилансне активе и пасиве и сходно томе донесу одговарајуће одлуке.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о систему јавних служби;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о раду чл. 5.-17., 26.-96. и 204.-208.;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о социјалној заштити;
- Посебни колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, VII, X, XII, XIII;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, чл 25-27.
- Закон о унутрашњем платном промету;
- Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Одлука о утврђивању цијене рада у области здравства и социјалне заштите;
- Статут Јавне установе Геронтолошки центар Бања Лука;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука;
- Колективни уговор за запослене у ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука;
- Правилник о начину исплате новчаних средстава за личне потребе корисника;
- Правилник о утврђивању цијене услуга смјештаја корисника;
- Одлука о повећању цијене смјештаја;
- Рјешење о заштићеној цијени смјештаја.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна установа Геронтолошки центар Бања Лука (у даљем тексту: Геронтолошки центар) основана је 22.02.1999. године Одлуком Владе Републике Српске о оснивању јавне установе Социјално-геријатријског центра Бања Лука („Службени гласник Републике Српске“ број 7/99). Усклађивање акта о оснивању извршено је доношењем Одлуке о усклађивању акта о оснивању Социјално-геријатријског центра Бања Лука („Службени гласник Републике Српске“ број 10/12 и 98/12) и Одлуке о усклађивању акта о оснивању Јавне установе Дом за старија лица Бања Лука („Службени гласник Републике Српске“ број 23/14, 31/15 и 44/16).

Обављање дјелатности, организација рада и друга значајна питања везана за рад Геронтолошког центра регулисана Законом о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“ број 37/12 и 90/16, 94/19 и 42/20), Законом о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“ број 68/07, 109/12 и 44/16) и Статутом.

Основна дјелатност Геронтолошког центра обухвата обезбјеђивање становања, исхране, његе, здравствене заштите, услуга социјалног рада, културно-забавних, рекреативних, окупационих и других активности својим корисницима, зависно од њихових потреба, способности и интересовања, као и услуге прихватилишта за старија лица која су у стању акутне социјалне потребе за привременим збрињавањем. Корисници Геронтолошког центра су старија и немоћна лица којима Геронтолошки центар пружа услуге у оквиру своје дјелатности.

Средства за рад и пословање Геронтолошког центра обезбјеђују се из буџета Републике Српске, прихода од извршених услуга, донација и других извора.

Сједиште Геронтолошког центра је у Бањој Луци, а дјелатност се обавља у оквиру централне зграде Геронтолошког центра, као и објекта у Драгочају.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Геронтолошког центра.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Геронтолошког центра утврђена је дјелатност, заступање и представљање, организација рада и пословања, органи управљања и надлежности, пословање, услови за именовање и разрјешење директора и управног одбора, планирање рада и друга питања значајна за рад установе.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука систематизовано је поред директора, 28 радних мјеста са 105 извршилаца. На дан 31.12.2022. године запослено је 114 извршилаца (108 на неодређено вријеме и 6 извршилаца на одређено вријеме).

На радним мјестима медицинска сестра/техничар, возач и спремачица запослен је по један извршилац више од броја извршилаца утврђеног Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, што није у складу са чланом 26. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21). У 2022. години закључена су три уговора о дјелу за систематизована радна мјеста (доктора медицине и послове предсједника Комисије за јавне набавке) која су у оквиру дјелатности послодавца, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Одредбама уговора о пружању услуга смјештаја са физичким лицима дефинисано је да корисник услуга поред цијене смјештаја уплаћује и мјесечни депозит од 100 КМ на име куповине лијекова, пелена и здравствених прегледа. Наведени депозити корисника уплаћују се на пословни рачун или благајну Геронтолошког центра и исказани су на обавезама за примљене авансе, а Геронтолошки центар води аналитику потрошње уплаћених депозита по корисницима.

Постојећим Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈУ Геронтолошки центар дефинисана је организација система рачуноводства, начин вођења пословних књига, контрола књиговодствених исправа, попис имовине и обавеза, као и друге рачуноводствене политике. Међутим, истим нису дефинисане рачуноводствене политике у вези признавања управљања залихама материјала и робе и издавања у употребу, као и политике и третман пословних промјена према природи извршења уговорених обавеза према корисницима, што није у складу са чланом 7. став 3) тачка 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20) и захтјевима МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 7 и 10).

Сходно одредбама наведених уговора, поред услуга смјештаја постоје уговорене активности које Геронтолошки центар проводи, а односе се на обезбјеђивање набавки за личне потребе корисника, а које се финансирају из депонованих средстава корисника. Геронтолошки центар, у оквиру донесених политика, није дефинисао рачуноводствене политике у вези природе извршења уговорених обавеза и сходно томе рачуноводствени третман наведених пословних промјена (преузимање ризика и контроле за набављену робу, начин евидентирања залиха набављене робе, поступање усљед већег износа депонованих средстава корисника или у случају недостајућих средстава за потребне набавке појединачних корисника), како је то прописано захтјевима МСФИ 15- Приход од уговора са купцима (параграф Б34 и параграф 26-30).

Геронтолошки центар није успоставио складишну и материјалну евиденцију залиха на начин који би омогућио увид у аналитичке податке и хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја, није дефинисао рачуноводствене политике у вези управљања залихама материјала и робе и издавања у употребу, а набавке материјала и робе (прехрамбених производа, лијекова, пелена и другог потрошног материјала) директно су евидентирани на трошковима по набавној вриједности истих, што није у складу са чланом 11. став 6) и 12. став 5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 12. и 43. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 104/21 и 59/22).

У складу са Рјешењем о именовању Комисије за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђено је да годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није организован и извршен сходно члану 2., 4., 12. став 2) и члану 20. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер дио имовине и обавеза који се односи на земљиште, потраживања, залихе, дугорочне и краткорочне обавезе, стамбене јединице у оквиру позиција ванбилансне активе и пасиве није пописан, нису усаглашени подаци о стању имовине и обавеза са документацијом која одражава екстерну потврду стања (конфирмације салда и подаци из земљишних евиденција), није пописана туђа имовина и извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине, преглед количинских разлика, податке о извршеном усаглашавању књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, као ни информације о утврђеном стању имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године.

Директор Геронтолошког центра није именовано лице задужено за успостављање, спровођење и развој система финансијског управљања и контроле, није сачињен план за успостављање финансијског управљања и контроле и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима и нису предузете друге активности сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17). Такође, није извршен попис и опис пословних процеса, успостављање књиге пословних процеса, идентификовање и процјену ризика, као и друге активности захтијеване наведеним прописима.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено и у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се:

- **запошљавање извршилаца врши у оквиру броја извршилаца утврђеног Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста сходно члану 26. Закона о раду;**
- **уговори о дјелу закључују за послове који нису систематизовани и који су ван дјелатности послодавца, сходно члану 205. Закона о раду;**
- **дефинишу рачуноводствене политике у смислу опредјељења о природи обавезе извршења према корисницима за све уговорене услуге и рачуноводствени третман повезаних пословних промјена сходно МСФИ 15 - Приход од уговора са купцима (параграф Б34 и параграф 26-30);**
- **успостави складишна и материјална евиденција залиха, дефинишу рачуноводствене политике одмјеравања залиха и обрачуна излазне вриједности залиха и да се набавке прехранбених производа, лијекова, другог потрошног материјала и обрачун излазне вриједности залиха признају, вреднују и евидентирају сходно члану 11. став 6) и члану 12. став 5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и члану 12. и 43. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;**
- **поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;**
- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се именује лице задужено за успостављање, спровођење и развој система, сачини план и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса, идентификују и процјене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом.**

4. Набавке

Планом јавних набавки планиране су набавке укупне вриједности 3.772.982 КМ без пореза на додату вриједност.

Према извјештају о реализацији у току године проведено је 93 поступка јавних набавки у износу од 1.797.018 КМ од чега 79 поступака путем директног споразума (296.947 КМ), шест путем конкурентског захтјева (190.039 КМ) и осам поступака путем

отвореног поступка (1.310.032 KM). Набавке се односе на набавке прехранбених производа, горива и енергената, пелена за одрасле, санитарског возила, лијекова и санитарског материјала, текстилних производа, грађевинских радова, ситног инвентара и друго.

Од укупно реализованих набавки, дио набавки у износу од 123.541 KM реализоване су из уплаћених депозитних средстава корисника услуга смјештаја (лијекови, пелене за одрасле и цигарете), што је образложено под тачком 3., 6.2.2.3. и 6.2.1.2. извјештаја.

Ревизијским испитивањима обухваћено је 66% вриједности укупно реализованих набавки односно 1.181.914 KM и то 15 поступака проведених путем директног споразума (84.049 KM), два путем конкурентског захтјева (83.008 KM) и пет путем отворених поступака (1.014.857 KM).

Ревизијским испитивањем утврђено је да Геронтолошки центар није планирао и примјењивао поступке јавних набавки за извршене набавке пелета у износу од 19.966 KM, што није у складу са чланом 6., 17. и 87. Закона о јавним набавкама. Такође, набавка лифта није у потпуности извршена у складу са одредбама уговора, јер је накнадно промијењен рок и начин плаћања у односу на уговорени, а није вршена измјена уговора, што није у складу са чланом 75. став 2), 5), 9) и 11) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да се за набавке роба мале вриједности проводе поступци јавних набавки, а приликом промјене услова из уговора врше измјене уговора и потребна објављивања сходно члану 6., 17. и 75. став 2), 5), 9) и 11) и члану 87. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење финансијског плана

Финансијским планом Геронтолошког центра за 2022. годину планирани су укупни приходи у износу од 4.151.179 KM и укупни расходи у износу од 4.138.196 KM.

Планирани приходи односе се на приходе од пружених услуга (3.014.389 KM), приходе из буџета (851.080 KM), приходе од амортизације донираних средстава (130.000 KM) и остале приходе (155.710 KM).

Укупни планирани расходи односе се на трошкове плата, накнада плата и осталих личних примања (1.954.662 KM), трошкове материјала (1.182.448 KM), нематеријалне трошкове (997.769 KM) и остале трошкове (3.317 KM).

6. Финансијски извјештаји

Геронтолошки центар је припремио и презентовао финансијске извјештаје у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22).

6.1. Биланс успјеха

Укупни приходи исказани су у износу од 4.103.018 KM, а односе се на пословне приходе (3.962.139 KM), финансијске приходе (114.201 KM) и остале приходе и добитке (26.678 KM).

Укупни расходи исказани су у износу од 4.733.424 KM, а односе се на пословне расходе (4.529.498 KM), финансијске расходе (107.778 KM) и остале расходе и губитке (96.148 KM).

6.1.1. Пословни приходи и расходи

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи односе се на приходе од пружених услуга (3.076.107 KM) и остале пословне приходе (886.032 KM).

Приходи од пружених услуга односе се на приходе од пружених услуга физичким лицима (1.526.894 KM) и приходе од пружених услуга правним лицима (1.549.213 KM).

Приходи од пружених услуга физичким лицима односе се на приходе остварене по основу пружених услуга смјештаја по закљученим уговорима са корисницима. Цијена смјештаја за кориснике (физичка лица) са којима су потписани уговори комерцијалног типа утврђена је Правилником Министарства здравља и социјалне заштите о утврђивању цијене услуга смјештаја корисника и Одлуком Геронтолошког центра о повећању цијене смјештаја из 2020. године. Такође, поред цијене услуга смјештаја, уговорима је дефинисано да корисник услуга уплаћује и мјесечни депозит на име личних потреба, што је образложено под тачком 3. извјештаја.

Приходи од пружених услуга правним лицима односе се на остварене приходе по основу услуга смјештаја корисника социјалне заштите у установу (1.362.254 КМ), по основу фактурисаних и наплаћених средстава за исплату накнаде за личне потребе корисницима (68.532 КМ), по основу закљученог уговора о регулисању међусобних права и обавеза у вези са радом прихватне станице (73.290 КМ) и по основу смјештаја корисника из категорије избјеглих и расељених лица (45.137 КМ).

На дан 31.12.2022. године 324 лица користило је услуге смјештаја у објектима Геронтолошког центра. Од наведеног броја корисника, са 157 корисника су закључени појединачни уговори (физичка лица), 153 корисника користи услуге путем закључених уговора са надлежним Центрима за социјални рад, пет корисника по основу уговора са Републичким секретаријатом за расељена лица и миграције, док је у прихватну станицу било смјештено девет корисника.

За кориснике социјалне заштите смјештај у установу врши се на основу рјешења надлежног Центра за социјални рад и уговора о смјештају који закључују Геронтолошки центар и надлежни Центар за социјални рад на основу члана 38. став 3) и 5), члана 110. и 111. Закона о социјалној заштити Републике Српске. Цијене смјештаја из наведених уговора утврђене су по категоријама лица Рјешењем о заштићеној цијени смјештаја („Службени гласник Републике Српске“ број 2/22). Уговором је такође дефинисано да ће надлежни Центар за социјални рад, као наручилац услуга смјештаја за кориснике, поред утврђене цијене смјештаја уплаћивати и износ од 5% од цијене смјештаја кориснику, који је без прихода, у виду џепарца на име његових личних потреба сходно члану 39. став 4) Закона о социјалној заштити. С тим у вези, приходи од пружених услуга и финансијски расходи прецијењени су у износу од 68.532 КМ, јер наведени износ не представља накнаду за испоручену услугу купцу, односно према одредбама уговора, не постоји обавеза преноса добара или услуга на купца те стога нису испуњени услови признавања прихода у смислу захтјева МСФИ 15- Приход од уговора са купцима (параграф 9 и 46).

Са Центром за социјални рад Бања Лука закључен је уговор о регулисању међусобних права и обавеза у вези са радом прихватне станице, по основу којег су остварени приходи у износу од 73.290 КМ (у паушалном износу од 500 КМ мјесечно и у износу од 30 КМ дневно по кориснику сходно броју дана проведених у прихватној станици).

Геронтолошки центар је остварио приходе и по основу закљученог уговора са Републичким секретаријатом за расељена лица и миграције из 2019. године о пружању услуга смјештаја корисника из категорије избјеглих и расељених лица који испуњавају услове за алтернативни смјештај. Цијена услуга смјештаја дефинисана је Рјешењем о заштићеној цијени смјештаја, а у трошковима смјештаја корисници учествују својим личним примањима.

Остали пословни приходи углавном се односе на приходе од донације материјала (46.858 КМ), приходе настале по основу признавања трошкова амортизације донираних средстава на систематској основи (219.392 КМ), приходе од дотација Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за суфинансирање трошкова гријања (190.000 КМ), приходе по основу рефундације боловања (5.805 КМ) и приходе по основу суфинансирања (421.305 КМ) по Рјешењу о суфинансирању

трошкова смјештаја корисника смјештених од јавних установа Центар за социјални рад у установе социјалне заштите чији је оснивач Влада Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 2/22 и 106/22).

Остали пословни приходи потцијењени су у износу од 21.937 КМ због извршеног пребијања прихода и расхода, што је образложено под тачком 6.1.1.2. извјештаја.

Приходи настали по основу признавања трошкова амортизације донираних средстава на систематској основи прецијењени су у износу од 27.985 КМ по основу погрешно обрачунате амортизације објеката, а потцијењени у износу од 19.222 КМ по основу признавања текућег одржавања објеката из донираних средстава у набавну вриједност објеката у 2022. години, што је наведено под тачком 6.1.1.2. и 6.2.1.1. извјештаја.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се приходи од пружених услуга признају у складу са захтјевима МСФИ 15- Приход од уговора са купцима (параграф 9 и 46).

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи односе се на трошкове материјала, горива и енергије, плата и накнада плата и осталих личних примања, производних услуга, амортизације, нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Трошкови материјала исказани су у износу од 1.413.600 КМ, а чине их трошкови материјала за израду учинака у износу од 1.339.607 КМ и трошкови осталог материјала у износу од 73.993 КМ.

Трошкови материјала за израду учинака у највећем износу односе се на трошкове прехранбених производа (1.022.373 КМ), лијекова (93.339 КМ), материјала за одржавање хигијене (96.543 КМ), пелена за одрасле (34.156 КМ), потрошног медицинског материјала (38.687 КМ) и другог материјала.

Трошкови осталог материјала највећим дијелом односе се на трошкове материјала за одржавање основних средстава (62.561 КМ) и утрошену ХТЗ опрему (11.256 КМ).

Трошкови осталог материјала потцијењени су у износу од 30.758 КМ, јер су трошкови отписа хтз опреме, ситног алата и инвентара и гума класификовани као остали расходи и губици, што је наведено под тачком 6.1.4. извјештаја.

У оквиру трошкова материјала исказани су у највећем износу трошкови прехранбених производа за обезбјеђење исхране свим корисницима услуга смјештаја и трошкови здравствене заштите и хигијене корисника социјалне заштите смјештених у установу. На трошковима материјала није исказан обрачун излазне вриједности залиха, јер набавка и издавање у употребу истих није евидентирана преко залиха, што је наведено и под тачком 3. извјештаја.

Трошкови горива и енергије исказани су у укупном износу од 264.806 КМ, а односе се на трошкове горива (20.753 КМ), трошкове угља и осталих чврстих горива за добијање топлотне енергије (20.791 КМ), трошкове огревног дрвета (4.247 КМ), трошкове електричне енергије (102.387 КМ), трошкове пелета (91.067 КМ), трошкове гаса (170 КМ) и трошкове воде (25.391 КМ).

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања исказани су у износу од 2.271.897 КМ и односе се на трошкове бруто плата (2.135.106 КМ), бруто накнада члановима управног одбора (20.195 КМ), отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду (49.290 КМ), трошкове запослених на службеном путу (9.235 КМ) и трошкове бруто осталих личних примања (58.071 КМ).

Трошкови бруто плата и остали пословни приходи потцијењени су у износу од 21.937 КМ, јер је по основу рефундације боловања од Фонда здравственог осигурања извршено пребијање припадајућих прихода и расхода, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 32 и 33).

Такође, трошкови накнада превоза у току године исказани су на готовинском основу и без евидентирања на припадајућим обавезама. С тим у вези, на трошковима плата

и накнада плата и обавезама за плате и накнаде плата нису исказани трошкови и обавезе за обрачунате накнаде превоза за децембар 2022. године, а исказани су за децембар 2021. године, што није у складу са MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28).

Трошкови производних услуга исказани у износу од 96.194 KM највећим дијелом односе се на трошкове услуга одржавања опреме (39.598 KM), бруто накнада за рад ван радног односа (17.425 KM), трошкове мобилног телефона (12.783 KM), интернета (10.068 KM) и остале трошкове.

Бруто накнаде за рад ван радног односа односе се на накнаде по основу закључена четири уговора о дјелу и четири уговора о ауторском дјелу, што је наведено под тачком 3. извјештаја.

Трошкови услуга одржавања потцјењени су у износу од 19.222 KM, јер је текући трошак одржавања исказан као повећање вриједности грађевинских објеката, што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја.

Трошкови амортизације исказани у износу од 350.128 KM односе се на обрачунату амортизацију грађевинских објеката (227.206 KM) и опреме (122.922 KM).

Трошкови амортизације и остали пословни приходи прецијењени су у најмањем износу од 27.985 KM, јер су примијењене више стопе амортизације од прописаних, а трошкови текућег одржавања објеката признати су у набавну вриједност објеката и на исте је вршен обрачун амортизације, што је образложено под тачком 6.2.1.1. извјештаја.

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 117.664 KM, а највећим дијелом односе се на трошкове здравствених услуга и испитивања исправности прехранбених намирница (15.636 KM), трошкове услуга одвоза отпада (13.916 KM), репрезентације (17.006 KM), накнада и такси (13.910 KM) и осигурања (5.570 KM).

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се остали пословни приходи, трошкови накнада превоза и обавезе за плате и накнаде плата признају сходно MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27, 28, 32 и 33).

6.1.1.3. Пословни губитак

Пословни губитак исказан је у износу од 567.359 KM. Пословни губитак потцјењен је у износу од 68.532 KM, што је образложено под тачком 6.1.1.1. и 6.1.1.2. извјештаја.

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

6.1.2.1. Финансијски приходи

Финансијски приходи односе се на приходе од камата на орочена средства (7.222 KM), позитивне курсне разлике (7.304 KM) и остале финансијске приходе (99.675 KM).

Остали финансијски приходи највећим дијелом односе се на приходе исказане по основу Уговора о продаји земљишта (62.825 KM). У 2022. години Геронтолошки центар је са Стамбеном задругом Бања Лука закључио уговор о продаји земљишта у власништву Геронтолошког центра површине 359 м². Купопродајна цијена формирана је на основу претходно извршене процјене земљишта у износу од 62.825 KM, а плаћање је уговорено у 7 рата (до 01.09.2022. године). Прелазак у посјед купцу, као и стицање права својине над предметним земљиштем (испуњење услова укњижбе) уговорено је након исплате купопродајне цијене односно посљедње рате. Такође, уговором је дефинисано да стране могу споразумно продужити рок плаћања или продавац може једнострано раскинути уговор односно уколико купац у року не плати наведену цијену, а споразумно се не уговоре нови услови, уговор ће се сматрати раскинутим. На дан 31.12.2022. године купац није измирио двије рате односно 17.950 KM.

У вези са претходним, прецијењена је вриједност потраживања од државних органа и организација у износу од 17.950 KM, остали финансијски приходи у износу од 62.825

КМ, а потцијењени су примљени аванси од других правних лица у земљи у износу од 44.875 КМ, јер је Геронтолошки центар по закључењу уговора извршио признавање прихода за које није испуњена уговорена обавеза преноса имовине до купца односно купац није стекао контролу над том имовином која би представљала услов за престанак признавања земљишта и исказивање добитака, сходно захтјевима МСФИ 15 - Приход од уговора с купцима (параграф 31) и МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 68 и 71).

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се признавање прихода односно добитака од продаје земљишта врши сходно захтјевима МСФИ 15 - Приход од уговора с купцима (параграф 31) и МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 68 и 71).

6.1.2.2. Финансијски расходи

Финансијски расходи односе се на негативне курсне разлике (8.176 КМ) и остале финансијске расходе (99.602 КМ).

Остали финансијски расходи највећим дијелом односе се на фактурисани износ надлежним Центрима за социјални рад за дознаке новчаних средстава лицу које је без прихода у виду џепарца за његове личне потребе у износу од 5% од цијене смјештаја на мјесечном нивоу (68.532 КМ). Остали финансијски расходи су прецијењени у износу од 68.532 КМ, јер су исти исказани без насталог пословног догађаја за признавање истих, што је образложено под тачком 6.1.1.1. извјештаја.

6.1.3. Губитак редовне активности

Губитак редовне активности исказан је у износу од 560.936 КМ. Губитак редовне активности потцијењен је у износу од 62.825 КМ, што је образложено под тачкама 6.1.1.1, 6.1.1.2, 6.1.2.1. и 6.1.2.2. извјештаја.

6.1.4. Остали добици и губици

Остали приходи и добици односе се на наплаћена претходно коригована потраживања.

Остали расходи и губици највећим дијелом односе се на расходовање објекта и ситног инвентара на основу Одлуке о расходу основних средстава и ситног инвентара у износу од 57.608 КМ нето вриједности (срушени објекат прихватилишта нето вриједности 53.822 КМ и опреме и ситног алата и инвентара нето вриједности 3.786 КМ), као и на трошкове осталог материјала (ситног инвентара, хтз опреме и аутогума) у износу од 30.758 КМ.

Остали расходи и губици прецијењени су у износу од 30.758 КМ за колико су потцијењени трошкови осталог материјала, јер су трошкови отписа хтз опреме, ситног алата и инвентара и гума класификовани као остали расходи и губици, што није у складу са чланом 12. и 43. став 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се трошкови осталог материјала класификују сходно члану 12. и 43. став 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.1.5. Нето губитак периода

Нето губитак периода исказан је у износу од 630.406 КМ и исти је потцијењен у износу од 62.825 КМ, што је образложено под тачкама 6.1.1.1, 6.1.1.2, 6.1.2.1 и 6.1.2.2. извјештаја.

6.2. Биланс стања

6.2.1. Билансна актива

Укупна билансна актива исказана је у износу од 6.982.666 КМ нето вриједности, а односи се на стална и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства исказана су у износу од 11.331.497 КМ бруто вриједности, исправке вриједности од 5.432.751 КМ и нето вриједности од 5.898.746 КМ, а чине их у цјелости некретнине, постројења и опрема (земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема и аванси и некретнине, постројења и опрема у припреми).

У односу на претходну годину нето вриједност сталних средстава је већа у износу од 122.843 КМ, односно увећана је по основу набавки и активирања у износу од 530.579 КМ, а умањена по основу расхода амортизације 350.128 КМ и расходовања по извршеном попису имовине и обавеза у износу од 57.608 КМ.

Грађевинско земљиште вриједности 486.447 КМ и површине 34.058 m² евидентирано је у пословним књигама Геронтолошког центра.

Увидом у земљишне евиденције укупна површина земљишта која је у власништву Геронтолошког центра износи 39.429 m² и то на три катастарске општине (Бања Лука, Драгочај и Пресначе). Земљиште у Драгочају не води се у пословним евиденцијама Геронтолошког центра, а површина евидентираног земљишта у пословним књигама не одговара подацима из земљишних евиденција, што је наведено и под тачком 3. извјештаја.

Грађевински објекти исказани су у износу од 8.751.302 КМ бруто вриједности, 4.212.464 КМ исправке вриједности и 4.538.838 КМ нето вриједности, а односе се на објекте четири павиљона, стационара и помоћних објеката, објекат у Српској улици у Бањој Луци, у Драгочају и друге помоћне објекте у склопу Геронтолошког центра.

Приликом накнадних улагања у објекте у периоду од 2015-2022. године у вриједност грађевинских објеката извршено је признавање инвестиционог и текућег одржавања, а потом је на дио накнадних улагања у објекте обрачун амортизације вршен по стопама које одступају од прописаних с обзиром на карактер улагања.

С тим у вези, вриједност грађевинских објеката и дугорочно разграничени приходи прецијењени су у најмањем износу од 93.000 КМ, трошкови амортизације у најмањем износу од 27.985 КМ и остали пословни приходи у најмањем износу од 8.763 КМ, а потцијењени трошкови услуга одржавања у износу од 19.222 КМ, јер је извршена капитализација редовног и текућег одржавања објеката током година, а за дио инвестиционих улагања укључених у набавну вриједност објеката обрачун амортизације је вршен по различитим стопама, што није у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 12) и чланом 46. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука.

Постројења и опрема су исказани у износу од 1.649.821 КМ бруто књиговодствене вриједности, 1.219.803 КМ исправке вриједности и 430.018 КМ нето књиговодствене вриједности.

Аванси и некретнине, постројења и опрема у припреми исказани су у износу од 443.443 КМ, а односе се на грађевинске објекте у припреми (Драгочај) у износу од 368.937 КМ и на уградњу лифта (64.566 КМ).

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се:

- **предузму активности утврђивања стварног стања земљишта и сходно томе изврше евидентирања у пословним књигама Геронтолошког центра;**

- **накнадна улагања у грађевинске објекте признају, а обрачун амортизације грађевинских објеката врши сходно захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 12) и члану 46. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука.**

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 1.083.920 КМ нето вриједности, а односе се на залихе, краткорочна потраживања и готовинске еквиваленте и готовину.

Залихе су исказане у износу од 17.282 КМ и односе се на залихе материјала (9.287 КМ) и залихе робе (7.995 КМ).

Исказане залихе робе односе се на залихе материјала из донације, док се залихе материјала односе на залихе ситног инвентара, хтз опреме и ауто гума.

Није вршена досљедна примјена рачуноводствене политике управљања и вођења залиха хтз опреме и ситног инвентара, јер су набавке хтз опреме и ситног инвентара дијелом евидентирани преко залиха, а дијелом директно на трошкове, а извршена је и погрешна класификација трошкова, што није у складу са чланом 45. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и чланом 12. и 43. став 8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, што је наведено под тачком 3. и 6.1.4. извјештаја.

Краткорочна потраживања исказана су у износу у бруто вриједности 239.969 КМ, исправке вриједности 49.862 КМ и нето вриједности 190.107 КМ и односе се на потраживања од купаца у земљи (134.958 КМ) и остала краткорочна потраживања (55.149 КМ).

Потраживања од купаца у земљи у највећем износу односе се на потраживања по основу закључених уговора о смјештају са физичким лицима (50.704 КМ) и по основу закључених уговора о смјештају са надлежним Центрима за социјални рад за кориснике социјалне заштите (70.493 КМ). У оквиру потраживања по основу закључених уговора са надлежним Центрима за социјални рад исказана су и потраживања по основу обрачунатих средстава за личне потребе корисника социјалне заштите за децембар мјесец (5.207 КМ), што је наведено под тачком 6.1.1.1. извјештаја.

Остала краткорочна потраживања односе се на потраживања по основу Рјешења о суфинансирању трошкова смјештаја корисника смјештених од јавних установа Центар за социјални рад у установе социјалне заштите чији је оснивач Влада Републике Српске за децембар 2022. године (32.850 КМ), потраживања од Фонда здравственог осигурања и Јавног фонда за дјечију заштиту (3.849 КМ), потраживања по основу уговора о продаји земљишта (17.950 КМ) и од запослених (500 КМ).

Остала краткорочна потраживања прецијењена су у износу од 17.950 КМ, што је образложено под тачком 6.1.2.1. извјештаја.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 874.718 КМ и односе се на средства исказана на пословним рачунима у домаћој валути у износу од 773.168, средства исказана на девизном рачуну у износу од 97.789 КМ и средства исказана у благајни у износу од 3.761 КМ. На пословном рачуну и благајни Геронтолошког центра депонована су новчана средства корисника Геронтолошког центра, што је образложено под тачком 3. и 6.2.2.3. извјештаја.

6.2.2. Билансна пасива

Укупна билансна пасива исказана је у износу од 6.982.666 КМ, а односи се на основни капитал, нераспоредјену добит ранијих година, губитак текуће године, дугорочна и краткорочна резервисања и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Укупан капитал исказан је у износу од 3.263.922 КМ, а чине га основни капитал (2.962.934 КМ), нераспоређена добит ранијих година (931.394 КМ) и губитак текуће године (630.406 КМ).

Исказана нераспоређена добит ранијих година потцијењена је у износу од 65.034 КМ, а губитак текуће године у износу од 62.825 КМ, што је наведено под тачком 6.1.5. и 6.2.2.2 извјештаја.

У судском регистру по Рјешењу Окружног привредног суда Бања Лука уписани и уплаћени основни капитал Геронтолошког центра износи 0 КМ, а у пословним књигама основни капитал исказан је у износу од 2.962.934 КМ. Геронтолошки центар није извршио међусобно усклађивање вриједности основног капитала у пословним књигама и капитала уписаног у судски регистар код Окружног привредног суда Бања Лука сходно одредбама Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се основни капитал исказан у пословним књигама и основни капитал уписан у судском регистру међусобно ускладе, како је дефинисано одредбама Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе исказане су у износу од 3.235.467 КМ, а односе се на остале дугорочне обавезе (65.034 КМ) и разграничене приходе и примљене донације (3.170.433 КМ).

Остале дугорочне обавезе односе се на учешћа корисника смјештаја (пензије) из категорије избјеглих и расељених лица у трошковима смјештаја из ранијих година.

Према писаној информацији за потребе ревизије уплаћене пензије избјеглих и расељених лица која су користила услуге смјештаја сходно Рјешењима бившег Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске из 2008. године евидентирани су на дугорочним обавезама, а за пружене услуге смјештаја Геронтолошки центар није извршио фактурисање и исказивање прихода због непостојања уговора којим би се регулисала међусобна права и обавезе Геронтолошког центра и Министарства односно корисника услуга у моменту уплаћених средстава.

У вези са претходним, дугорочне обавезе прецијењене су у износу од 65.034 КМ, за колико је потцијењен финансијски резултат ранијих година, јер су наведена учешћа корисника услед нерегулисаних права и обавеза наручиоца услуга и Геронтолошког центра погрешно евидентирана у претходним годинама, а није извршена корекција грешке у 2022. години, што није у складу са захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42).

Разграничени приходи и примљене донације у највећем износу односе се на примљене донације у новцу од Министарства здравља и социјалне заштите у ранијим и текућој години (за санацију Одјела за психички измијењена лица-објекат у Драгочају, за уградњу лифта, набавку санитета и путничког возила) у износу од 1.256.175 КМ, као и на донацију Владе Азербејџана у износу од 1.874.355 КМ (за изградњу објекта-стационар). Због погрешног третмана накнадних улагања у објекте дугорочно разграничени приходи прецијењени су у најмањем износу од 93.000 КМ, што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се за погрешно евидентирана учешћа корисника у трошковима смјештаја из ранијих година изврши корекција материјално значајне грешке сходно захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42).

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања исказана су у износу од 483.277 КМ и односе се обавезе из пословања (277.824 КМ), обавезе за плате и накнаде плата (200.879 КМ), остале обавезе (1.906 КМ) и обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (2.668 КМ).

Обавезе из пословања највећим дијелом односе се на примљене авансе и депозите (229.117 КМ), обавезе према добављачима (43.500 КМ) и остале обавезе из пословања (5.207 КМ).

Примљени аванси, депозити и кауције односе се на уплаћена средства по уговорима за личне потребе корисника социјалне заштите, уплаћене депозите физичких лица за лијекове, пелене и цигарете, средства преминулих корисника и друга депонована средства корисника за различите намјене.

Примљени аванси потцијењени су у износу од 44.875 КМ по основу авансних уплата по уговору о продаји земљишта, што је наведено под тачком 6.1.2.1. и 6.2.1.2. извјештаја.

Остале обавезе из пословања исказане су у износу од 5.207 КМ и односе се на фактурисани, а ненаплаћени износ средстава од надлежних Центара за социјални рад за личне потребе корисника социјалне заштите, што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја.

Обавезе за плате, накнаде плата и остала примања запослених по основу рада односе се на обавезе за плате и накнаде плата за децембар 2022. године (132.792 КМ) и припадајуће порезе и доприносе (68.087 КМ).

Остале обавезе односе се на обавезе према члановима управног одбора (706 КМ) и обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (1.200 КМ).

До дана 28.02.2023. године измирене су обавезе из 2022. године у износу од 250.823 КМ.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

На позицијама ванбилансне активе и пасиве Геронтолошког центра евидентирана је вриједност стамбених јединица у износу од 98.417 КМ.

На основу достављене писане информације за потребе ревизије, Геронтолошки центар не посједује документацију на основу које је извршено евидентирање наведених стамбених јединица ни друге информације у вези истих. Имовина исказана на позицијама ванбилансне активе и пасиве није обухваћена пописом, што је наведено под тачком 3. извјештаја.

Препоручује се директору и управном одбору Геронтолошког центра да обезбиједи да се изврши анализа, преиспита и утврди статус евидентираних станова у оквиру ванбилансне активе и пасиве и сходно томе донесу одговарајуће одлуке.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине на дан 31.12.2022. године исказани су укупни приливи готовине у износу од 5.075.716 КМ, укупни одливи готовине у износу од 5.289.916 КМ, нето одлив готовине у износу од 214.200 КМ, готовина на почетку обрачуноског периода у износу од 1.089.790 КМ, позитивне (7.304 КМ) и негативне (8.176 КМ) курсне разлике по основу прерачуна готовине и стање готовине на крају обрачуноског периода у износу од 874.718 КМ.

У оквиру прилива и одлива готовине из пословних активности исказани су приливи (44.875 КМ) и одливи из активности инвестирања (199.333 КМ). Такође, у оквиру прилива и одлива готовине из активности финансирања исказани су приливи (780.000 КМ) и одливи из активности инвестирања (200.000 КМ).

Осим наведеног, ревизијом нису утврђене друге неправилности у сачињавању биланса токова готовине у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва и друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањена питања везана за постојање или непостојање значајне неизвјесности у вези са сталношћу пословања, сходно МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25), што је наведено под тачком 6.6. извјештаја.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу достављене писане информације за потребе ревизије у вези са потенцијалном имовином и обавезама на дан 31.12.2022. године у току је шест судских спорова у којима је Геронтолошки центар тужилац за наплату потраживања од физичких лица, а против Геронтолошког центра није било покренутих судских спорова.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Геронтолошког центра сачињене су и Напомене уз финансијске извјештаје које пружају опште информације о установи и информације о појединим позицијама исказаним у финансијским извјештајима. Међутим, у Напоменама уз финансијске извјештај за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године, осим наведеног у тачки 6.4. нису објелодањене ни информације о применијењим рачуноводственим политикама, основи за одмјеравање, коришћеном методу амортизације, промјенама у току године за сваку ставку некретнина, постројења и опреме, начину вођења залиха и промјенама на залихама, структури и износу свих прилива и одлива готовине и друге информације значајне за разумијевање средстава, обавеза, капитала, прихода, расхода и токова готовине, што није у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25, 112 ц и 117), МРС 2 - Залихе (параграф 36 и 37), МРС 7 - Извјештај о токовима готовине, МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 49), МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 73), МСФИ 15- Приход од уговора са купцима (параграф 110) и другим релевантним Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Препоручује се директору Геронтолошког центра да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у вези са сталношћу пословања и друге релевантне информације прописане Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и другим релевантним Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Сњежана Саватић Бањац, с.р.

Драгана Коџо, с.р.